

ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Система моніторингу довкілля - це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 р. № 1272 затверджено Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення. Зазначений Порядок визначає основні вимоги до організації та здійснення моніторингу з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Замовником документа державного планування виступає відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням – *Кагарлицька міська рада*.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу

- замовник у межах своєї компетенції забезпечує здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

- з метою забезпечення здійснення моніторингу замовник своїм рішенням може утворювати групи експертів, що відповідальні за здійснення моніторингу (моніторингові групи), визначати їх склад та порядок роботи.

- моніторинг здійснюється на постійній основі протягом усього строку дії документа державного планування, а також протягом одного року після завершення його реалізації.

- результати моніторингу підлягають щорічному оприлюдненню на офіційному вебсайті замовника та обов'язково вносяться до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

- у разі виявлення негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, які не були передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку, замовник забезпечує вжиття необхідних заходів щодо їх усунення.

2. Кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а також періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями

Таблиця 1

Об'єкт моніторингу	Критерій моніторингу	Метод контролю	Періодичність вимірювань	Індикатор результативності/ Результат моніторингу
Атмосферне повітря				
Якість повітря	Концентрація пилу PM _{2.5} , PM ₁₀ та основних забруднюювачів повітря NO ₂ , SO ₂ , CO.	Контрольні вимірювання/ Аналіз даних державного моніторингу довкілля	6 міс.	Систематичний моніторинг якості повітря населеного пункту, дотримання встановлених гігієнічними нормами рівнів забруднення атмосферного повітря (Наказ МОЗ від 14.01.2020 № 52 «Про затвердження гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць»)
Акустичне навантаження	Рівень шуму дБ		6 міс.	Приведення до допустимих рівнів шуму на території житлової та громадської забудови (відповідно до Наказу МОЗ від 22.02.2019 № 463 «Про затвердження санітарних норм допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових і громадських будинків і на території житлової забудови»).
Поверхневі та підземні води				
Якість питної води	Органолептичні, мікробіологічні та хімічні показники	Контрольні вимірювання/ Аналіз даних державного моніторингу довкілля	6 міс.	Забезпечення населення якісним водопостачанням відповідно до вимог санітарних норм.(ДСанПіН 2.2.4-171-10 Затверджено Наказом МОЗ України 12.05.2010 № 400).
Ґрунтове середовище				
Активність зсувних та ерозійних процесів	Кількість, площі порушених територій	Візуальні спостереження	6 міс.	Вжиття заходів з метою припинення процесів ерозії ґрунту в межах населеного пункту.
Дослідження ґрунту в межах санітарно-захисної зони кладовищ, що знаходяться поблизу житлової забудови.	Концентрація важких металів, коліформ, патогенних бактерій, наявність яєць гельмінтів	Відбір проб ґрунту, санітарно-хімічне, гельмінтологічне і бактеріологічне дослідження ґрунту	1 рік або за заявою місцевих жителів	Контроль рівня забруднення, недопущення перевищення санітарних нормативів
Дослідження забруднення ґрунтів в зонах агропромислових підприємств	Забруднення ґрунтів пестицидами, важкими металами та іншими токсичними сполуками	Лабораторний аналіз проб ґрунту	1 рік	Контроль рівня забруднення, недопущення перевищення санітарних нормативів

<i>Об'єкт моніторингу</i>	<i>Критерій моніторингу</i>	<i>Метод контролю</i>	<i>Періодичність вимірювань</i>	<i>Індикатор результативності/ Результат моніторингу</i>
<i>Біорізноманіття</i>				
Зелені насадження	Стан зелених насаджень та площа озеленення	Візуальні спостереження	6 міс.	Покращення стану зелених насаджень, збільшення площ озеленення (Наказ №105 від 10.04.2006 «Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України»)
<i>Управління відходами</i>				
Збір ресурсоцінних елементів відходів та переробка	Кількість та якість зібраної вторсировини.	Статистичний аналіз	1 рік	Збільшення обсягів відсортованих відходів (скло, пластик, папір), зменшення обсягів захоронення
<i>Стан здоров'я населення</i>				
Захворюваність	Кількість випадків захворювань за категоріями.	Статистичний аналіз	1 рік	Зменшення кількості випадків захворювань спричинених несприятливими умовами природного середовища серед населення громади.
<i>Агітаційно-просвітницька робота</i>				
Суспільна думка	Результативність агітаційно-просвітницької роботи, рівень проінформованості населення	Анкетування та опитування населення	1 рік	Досягнення рівня проінформованості населення понад 75 %, підвищення екологічної культури

3. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку:

1) Моніторинг – як інструмент контролю виконання стратегічних напрямів ДДП.

2) Перевірка дотримання екологічних вимог:

- дозволи на спеціальне водокористування;
- дозволи на викиди забруднюючих речовин для кожного джерела викидів;
- дозволи центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища на вирубування дерев та чагарників;
- договори між підприємствами, що утворюють відходи та компанією, що має ліцензію Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України і надає комплекс послуг в сфері поводження з відходами, реєстр об'єктів утворення, оброблення та утилізації промислових відходів ;
- оформлення охоронних зобов'язань щодо забезпечення режимів охорони та збереження об'єктів природно-заповідного фонду;
- здійснення процедури ОВД - при здійсненні планової діяльності з переліку видів діяльності, що в обов'язковому порядку підлягають процедурі оцінки впливу на довкілля.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, замовник вживає заходів для їх усунення, а також подає органу державної влади або органу місцевого самоврядування, який затвердив документ державного планування, пропозиції щодо внесення змін до такого документа з метою усунення негативних наслідків. У такому разі зміни, що вносяться до документа державного планування, підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію плану;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що план виконується відповідно до затвердженого документа, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Моніторинг повинен відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.